

**ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ (НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВОЇ)
ПРАКТИКИ З ОСНОВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ДЛЯ
СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.040102 "БІОЛОГІЯ"**

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка
вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів, Україна
e-mail: sav-14@mail.ru

Навчальна (навчально-польова) практика з основ сільського господарства є нормативною дисципліною підготовки бакалаврів напряму 6.040102 "Біологія". Її проведення передбачає поглиблення знань, навичок і вмінь студентів з даної дисципліни. Практичний аспект даної дисципліни охоплює основні галузі сільськогосподарського виробництва та ставить перед студентами такі завдання, як закріплення теоретичного матеріалу курсу; ознайомлення з основними сільськогосподарськими культурами; оволодіння вміннями і навичками їх вирощування на колекційних ділянках; засвоєння методик та набуття практичних умінь проведення польових досліджень; закріплення знань з організації роботи на навчально-дослідній ділянці та її основних відділів.

Важливість навчально-польової практики з основ сільського господарства підкреслюється тим, що студент, як майбутній вчитель біології загальноосвітньої школи, під час навчання в університеті засвоює знання та на практиці виконує весь цикл робіт від посіву, посадки до збору сільськогосподарських культур, засвоює агротехнологічні особливості рослин. Студент під час польової практики отримує навички організації і проведення дослідної роботи на навчально-дослідній ділянці.

Згідно навчального плану підготовки бакалаврів-біологів на хіміко-біологічному факультеті Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка, дана дисципліна викладається у VI семестрі (108 год.), як літня навчальна практика тривалістю 2 тижні (аудиторних 30 годин в тиждень), форма контролю – залік у VII семестрі. Головні розділи курсу

практики – ґрунтознавство, землеробство, агрохімія, рослинництво, овочівництво і плідівництво, частково тваринництво.

Базою для проведення навчально-польової практики з основ сільського господарства виступає агробіостанція, яка є структурним підрозділом Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка. Вона розміщена в північно-східній частині міста Чернігова, в урочищі "Ялівщина".

Для більш ефективного засвоєння матеріалу та організації польового досвіду для студентів розроблено "Польовий щоденник з основ сільського господарства" (для студентів природничих спеціальностей педагогічних університетів), обсягом 160 сторінок.

Навчальна програма практики передбачає 5 напрямів аудиторної роботи, 25 польових дослідів самостійної роботи студентів.

Серед напрямів аудиторної роботи слід особливо виділити "Розділ 2. Сортове різноманіття та особливості технології вирощування основних овочевих культур". У ньому розглядаються такі питання та проблематика як значення овочевих культур та області використання; наукові підходи до вибору сортів та гібридів в залежності від зони вирощування; розрахунок потреби в розсаді та площі закритого ґрунту; технології вирощування розсади та її вік; способи та схеми посадки і сівби; способи догляду за рослинами; хімічні та біологічні методи захисту від шкідників та хвороб; пособи та строки збирання врожаю та технології його зберігання.

Самостійна робота передбачає ознайомлення з основними групами культур в аспекті закладання польового дослідів мікрогрупою студентів (2-4 студенти). Пропонується 25 дослідів (на вибір студентів та з врахуванням технічних можливостей агробіостанції), методики та підходи до їх постановки та організації наведені у пропонованому студентам "Польовому щоденнику з основ сільського господарства".

Нижче наводимо перелік самостійних польових дослідів.

1. Ярі зернові культури та особливості їх вирощування
2. Технології її вирощування гречки
3. Технології вирощування різних сортів картоплі та їх порівняльний аналіз
4. Технологія вирощування технічної культури льону
5. Технологія вирощування технічної культури ріпаку
6. Підвидове різноманіття кукурудзи та особливості вирощування
7. Бобові культури як джерело азоту для ґрунту: соя
8. Бобові культури як джерело азоту для ґрунту: горох
9. Бобові культури як джерело азоту для ґрунту: квасоля
10. Особливості технології вирощування столових та кормових буряків
11. Вирощування столових та кормових сортів гарбуза
12. Вирощування столових та кормових сортів кабачка
13. Сортове різноманіття бахчевих культур (кавуни, дині)
14. Сортове різноманіття капусти качанної
15. Вирощування кольрабі і брюссельської капусти в умовах агробіостанції

Методика викладання природничих дисциплін

16. Вирощування цибулі за різних схем культивування
17. Сортове різноманіття та агротехніка моркви
18. Особливості технології вирощування перцю розсадним методом
19. Технологія вирощування огірків різних сортів та груп стиглості
20. Особливості технології вирощування помідорів розсадним методом
21. Інтенсивна технологія вирощування садивного матеріалу суниці
22. Утримання малиннику в умовах агробіостанції
23. Особливості технології утримання ягіднику смородини.
24. Культивування печериць в спорудах агробіостанції
25. Біодинамічне землеробство як система вирощування екологічно чистої продукції.

Після виконання польового дослідження, студенти у щоденниках оформлюють технологічні схеми, узагальнюють одержані результати та складають залік.